

JAN PRONK

Deze week werd in de Binckhorst weer een nieuw flatgebouw opgeleverd. Tevens werd op het Piet Heinplein de gracht heropend. Het contrast tussen de twee kan niet groter. Het Piet Heinplein herwint zijn historische grandeur door de terugkeer van het water. Een idee gedragen door bewoners, lokale erfgoedorganisaties, en met breed en jarenlang draagvlak in de Haagse politiek. Kortom, een voorbeeld voor stadsvernieuwing. En daarvan komt er nog een hoop de komende jaren.

Den Haag heeft maar een beperkt aantal plekken om het schreeuwende tekort aan woningen op te lossen. De Binckhorst is daarvan misschien wel de belangrijkste. De komende jaren worden er vele woningen en vierkante meters kantoor- en bedrijfsruimte ontwikkeld. De unieke ligging tussen het jarendertigkarakter van Voorburg en het centrum van Den Haag bood de kans om met behoud van het industriële karakter van de Binckhorst een unieke Haagse stijl te realiseren. Zoals eind negentiende eeuw de karakteristieke wijk Duinoord werd gebouwd, zo zou Den Haag zich opnieuw op de kaart kunnen zetten.

Helaas is wat we tot nu zien niet veelbelovend. Echte projectontwikkelaarsarchitectuur: beton, vierkant, goedkope materialen, wegwaai balkonnetjes. Saai en inwisselbaar voor eender welke plek. De welstandcommissie had hier normaal gesproken een rem op kunnen zetten, maar dan moet zij kunnen toetsen aan een goede welstandsvisie van de gemeente, en die ontbreekt. Er is geen visie op gebiedsontwikkeling en er worden geen heldere keuzes gemaakt waaraan nieuwbouw in onderlinge samenhang moet voldoen. 'Anything goes', en dan krijg je dit. De gemeente schernt al jaren met zogeheten kwaliteitsteams en beeldkwaliteitsplannen, maar beide leveren vaak geen kwaliteit op. Voor de ontwikkeling van Duinoord werd een prijsvraag uitgeschreven voor het beste gevelontwerp. Dit leverde de stad het prachtige Sweelinckplein op. Een voorbeeld van het adagium 'samen maken we de stad'. Die leus wordt ook vandaag de dag op het stadhuis veel gebezigd, maar krijgt nog te weinig echte navolging. We mogen niet vergeten dat de voorbeeldige ingreep op het Piet Heinplein een kostbare hersteloperatie is geweest. Een bouwput midden in de stad met jarenlang verkeersomleidingen. Dit alles vanwege verkeerde keuzes in het verleden. Voorkomen is beter dan herstellen.

Bij de Binckhorst zijn voor de meeste bouwprojecten de vergunningen al verleend, en zijn we te laat om straks trots te kunnen zijn op een mooi hernieuwd gebied. In de komende jaren volgen nog vele bouwplannen rondom de stations Laan van NOI, Den Haag Centraal en Hollands Spoor. Het is zaak voor de Haagse gemeenteraad om de regie te pakken op de architectuur daarvan. Haal dit weg bij ontwikkelaars die met name aan kosten en rendementen denken, en haal het weg bij bestuurders en ambtenaren, door wie altijd maar weer wordt gezegd dat over smaak niet te twisten valt. Zoek de samenwerking met architecten, stedenbouwkundigen en met name met de inwoners van de stad. Zij moeten er wonen, dus geef hun de keuze hoe dat er dan uit moet zien. Participatie is spannend, maar levert doorgaans goede resultaten op.

Inderdaad, samen maak je de stad mooier. En het voorkomt later een hoop ellende en kosten.